

Het Verdronken Land van **Saeftinghe**

Meeneemfolder

ZEEUWS OERLANDSCHAP

Het Verdrongen Land van Saeftinghe is de grootste brakwaterwildernis van Europa. Het is een uitgestrekt, ruig natuurgebied op de rand van land en water. Het bestaat uit slikken (kale grond), schorren (begroeide delen die onder invloed staan van het getij) en geulen.

Dit natuurgebied is 3600 hectare groot. Het ligt aan de Westerschelde, de zeearm die vanaf de Noordzee naar Antwerpen loopt. Het water is brak; tussen zoet en zout in.

De Westerschelde heeft een trechtervorm; breed bij zee, smal richting Antwerpen. Hierdoor wordt het opkomende vloedwater de hoogte in gestuwd. Het gevolg is dat Saeftinghe het grootste tijverschil van Nederland heeft: het water staat bij vloed gemiddeld bijna vijf meter hoger dan bij eb. Via de drie hoofdgeulen, die zich in het gebied vertakken, wordt bij springtij bijna het hele gebied overspoeld, tot vlak bij de dijk.

GESCHIEDENIS

Het Verdrongen Land van Saeftinghe was vroeger bewoond. In de late Middeleeuwen lag er de Heerlijkheid Saeftinghe, met welvarende polders, dorpjes en zelfs een kasteel. Bewoners leefden er van landbouw en moereren; het winnen van turf uit de ondergrond. Deze turf werd als brandstof gebruikt en er werd zout uit gewonnen.

Verschillende stormvloeden in de 14^e en 16^e eeuw verslonden grote stukken van het ingepolde land. In de Tachtigjarige Oorlog werden bovendien de dijken opzettelijk doorgestoken, ter verdediging van Antwerpen.

Sindsdien vormt het gebied een eldorado voor talloze, vaak unieke, planten en dieren.

TOP
3

1

PLANTEN

ZEEASTER

Zeeaster heet ook wel 'zulte', en in de volksmond 'lamsôoren'. Vroeger plukten arme mensen de jonge bladeren, als goedkope groente. Tegenwoordig is dat verboden en is deze lichtzoute groente een delicatessen. De lila bloemen met gele hartjes bloeien van juli tot september. Ze zijn rijk aan nectar en trekken daarom allerlei insecten aan.

2

SCHIJNSPURRIE

De minuscule, wit/roze bloempjes van de zilte en gerande schijnspurrie hebben een slimme methode om zich te beschermen tegen het zoute water.

Als de plant tijdens vloed onder water komt, sluiten de bloemblaadjes, zodat de stamper en meeldraden droog blijven.

3

ECHT LEPELBLAD

Eind april, begin mei bloeien de helder witte bloemen van Echt lepelblad, een brakwaterplant die in Nederland bijna niet meer voorkomt.

De plant werd vroeger door zeelieden geconsumeerd als middel tegen scheurbuik, omdat het veel vitamine C bevat.

TOP
3

DIEREN

SCHORZIJDEBIJ

Deze zeldzame bij komt in Saeftinghe massaal voor. Het Zeeuwse Landschap heeft intensief onderzoek gedaan naar deze insecten.

Ze graven nesten in zandige ondergrond, met dichtheden tot ruim 500 nestgangen per vierkante meter. Het voedsel voor hun larven verzamelen ze uitsluitend van de zeeaster.

ZEEHOND

De Platen van Valkenisse, die ten noorden van Saeftinghe liggen, zijn de belangrijkste rustplaats voor gewone zeehonden in het oostelijk deel van de Westerschelde.

Met hoogwater foerageren deze zeehonden regelmatig in de geulen van Saeftinghe. Een enkele keer worden ze zelfs rustend langs een geul waargenomen.

VISSEN

Uit onderzoek naar de visstand blijkt dat Saeftinghe een belangrijk opgroeigebied is voor commercieel belangrijke vissoorten zoals tong, bot, schol, zeebaars, haring en sprat.

In de ondiepe voedselrijke geulen groeien ze snel op en vervolgens trekken ze naar dieper water.

LEGENDA

- struinen
- het Plankierpad (1 km)
- de Ruige laarzen-wandelroute

Het Verdronken Land
van **Saeftinghe**

TOP
3

1

VOGELS

TURELUUR

Veel verschillende soorten vogels kunnen in Saeftinghe ongestoord broeden. Onder andere de tureluur. In Saeftinghe broedt jaarlijks zo'n 1500 paar.

De tureluur dankt zijn naam aan het geluid dat de vogels maken, met wat fantasie is dat 'tjuuluu'.

2

BRUINE EN BLAUWE KIEKENDIEF

Zowel de bruine als de blauwe kiekendief komt in Saeftinghe voor. In de wintermaanden verzamelen zo'n 100 exemplaren van beide soorten zich in dit gebied.

Daarmee is Saeftinghe de grootste overwinteringsplaats van Noordwest Europa voor deze roofvogels. 's Nachts slapen ze in elkaars nabijheid, in het riet.

3

GRAUWE GANS

Tienduizenden grauwe ganzen overwinteren in Saeftinghe. Ze eten dan massaal de wortels van zeebies. Daardoor krijgt deze plant minder kans om andere soorten te overwoekeren, en ontstaat er een meer gevarieerde plantengroei. De grauwe gans broedt in het voorjaar, en krijgt 4 tot 8 jongen. De meeste nesten vallen ten prooi aan de vos.

BEZOEKERSCENTRUM

Bezoekerscentrum Saeftinghe biedt een interactieve kennismaking met alle aspecten van dit unieke brakwaterschor; de geschiedenis, het getij, de zoutbestendige planten en vogels. Het centrum is aantrekkelijk voor jong en oud.

OPENINGSTIJDEN

Mei t/m september

Dagelijks: 13.00 u tot 17.00 u (m.u.v. maandag).

April en november

Ieder weekend: 13.00 u tot 17.00 u.

Kijk op www.saeftinghe.eu voor openstelling in december, tijdens feestdagen en (school)vakanties en voor het maken van een afspraak buiten openingstijden.

VERGADERFACILITEIT

De zaal op de bovenverdieping van het bezoekerscentrum kan als vergaderruimte gehuurd worden. En uiteraard kan een vergadersessie gecombineerd worden met een uitwaaisessie, aan de andere kant van de dijk!

Voor info en reserveringen:
bcsaeftinghe@hetzeeuwselandschap.nl

KINDEREN

Het Bezoekerscentrum heeft een aanbod voor scholen, kinderfeestjes of individuele kinderen. Er is een leuk en leerzaam aanbod van buitenactiviteiten, van een 'krabbentochtje' voor de allerkleinsten, tot een speciale kinderexcursie door het gebied voor de wat grotere kinderen. Er zijn diverse thematische tochtjes over de Ruige Laarzen Route, zoals de 'groene bikkel route' en de 'zintuigenroute'.

Ook worden er regelmatig speciale kinderactiviteiten georganiseerd. Kijk voor meer info op de website; www.saeftinghe.eu.

EXCURSIES

Een rondleiding door Het Verdrongen Land van Saeftinghe is een onvergetelijke ervaring. Een deskundige gids begeleidt de wandeling en neemt u mee naar door de schorren en slikken. Diepe geulen met modder vormen onderdeel van de route. Het is een stevige wandeling door het oerlandschap van Zeeland, omringd door de natuurlijke elementen zand, wind en water. De gids laat u kennis maken met de geschiedenis en de rijke natuur van dit grootste brakwaterschor van Europa.

Er zijn 'openbare' excursies, waaraan iedereen die fit is kan deelnemen (mits min. 2 dagen vooraf aangemeld). Daarnaast is het mogelijk om in groepsverband een excursie aan te vragen.

Voor een overzicht van openbare excursies en informatie over en aanvragen van een excursie:

BEZOEKERSCENTRUM SAEFTINGHE

Emmaweg 4
4568 PW Nieuw-Namen
(bezoekadres Emmadorp)

tel: +31 114-633110
e-mail: saeftinghe@hetzeeuwselandschap.nl
www.saeftinghe.eu

WANDELROUTES

Vanaf het bezoekerscentrum beginnen twee korte wandelroutes. Het Plankierpad, net achter de dijk en deels bestaand uit planken, is ca. één kilometer. Voor de twee kilometer lange Ruige-laarzen route zijn laarzen of oude gym schoenen aanbevolen. Beide routes geven een goede indruk van het gebied.

Vrij wandelen tussen zonsopkomst en zons- ondergang, 'struinen', is toegestaan in het aangegeven gebied op de kaart in het midden van deze folder.

N.B. Bij springtij zijn deze routes en het struigebied niet begaanbaar. Let altijd op, om hoe laat het hoog water is (o.a. op het infopaneel bij de parking). Betreding is altijd op eigen risico.

VOGELS KIJKEN

Vanwege de vele en bijzondere soorten vogels, is Saeftinghe een populair gebied bij vogelaars.

Plaatsen waar veel vogels gespot kunnen worden, zijn vanaf de dijk, vanuit de vogelkijkhut aan het begin van de Gasdam en vanuit het haventje van Paal.

Het Zeeuwse Landschap zet zich in voor
beheer en behoud van natuur, landschap
en cultuurhistorie in Zeeland.

www.hetzeeuwselandschap.nl

